

Hvilke endringer må vi tilpasse oss?

Anita Verpe Dyrrdal, MET og KSS

Kunnskap for et klimarobust samfunn

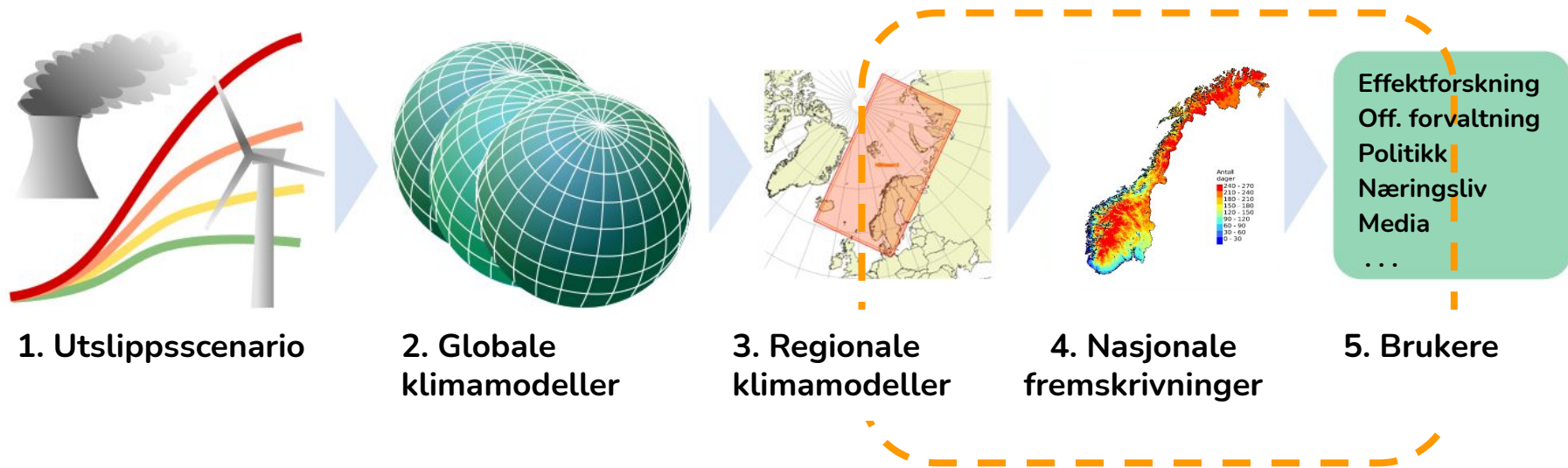

Fig: Oskar Landgren, MET

Klima i Norge 2100

Kunnskapsgrunnlag for klimatilpasning oppdatert i 2015

NCCS report no. 2015

Redaktører

I. Hånsen-Bauer, E.J. Førland, A.B. Sande, A. Sorteberg og S.

Climate in Svalbard 2100

– a knowledge base for climate adaptation

NCCS report no. 1/2019

Photo: Kjetil Isaksen, MET Norway

Editors

I. Hånsen-Bauer, E.J. Førland, H. Hødel, S. Meyer, A.B. Sande, A. Sorteberg

KL
Fil
Et kun

Spits

KL
Ho
Et kun

KL
No
Et kun

KL
Os
Et kun

Klimaprofil Longyearbyen

Et kunnskapsgrunnlag for klimatilpasning

Februar 2019

Longyearbyen, 1. mai 2018. Foto: Hanna H. Christensen

NORSK KLIMASERVISSENTER

Veiledning, erfaring og kunnskap om klimatilpasning

Planlegging i kommunen

Planstrategi • Samfunnsplanlegging • Arealplanlegging • Byggesaksbehandling

Landbruk

Planteproduksjon • Husdyrproduksjon • Internasjonal handel med vekstær og dyr • Reindrift • Flom og skred på jordbruksareal

Bygg og anlegg

Byggeprosess • Geografisk plassering og orientering • Overvannshåndtering • Bygning • Byggesak

Naturmiljø

Truga artar • Framande artar • Friluftsliv • Naturbaserte løysingar • Vannforvaltning

Vann og avløp

Overvannshåndtering • Avløpshåndtering • Vannforsyning

Infrastruktur og samferdsel

Planlegging og bygging av vei og jernbane • Forvaltning og drift av vei og jernbane • Sjøtransport

Helse

Fiske og havbruk

Samfunnssikkerhet og beredskap

Næringsliv

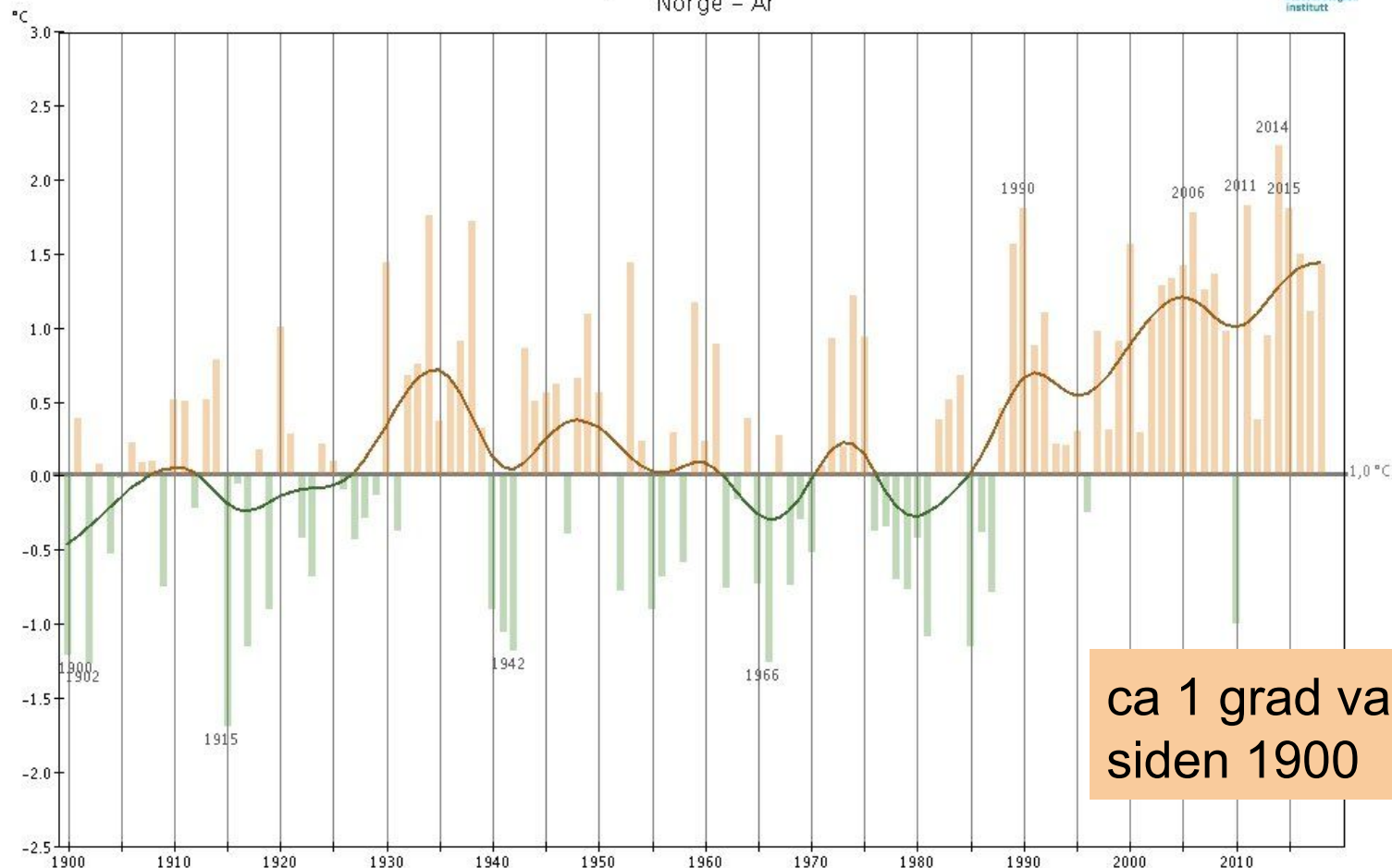

Kulturminner og kulturmiljø

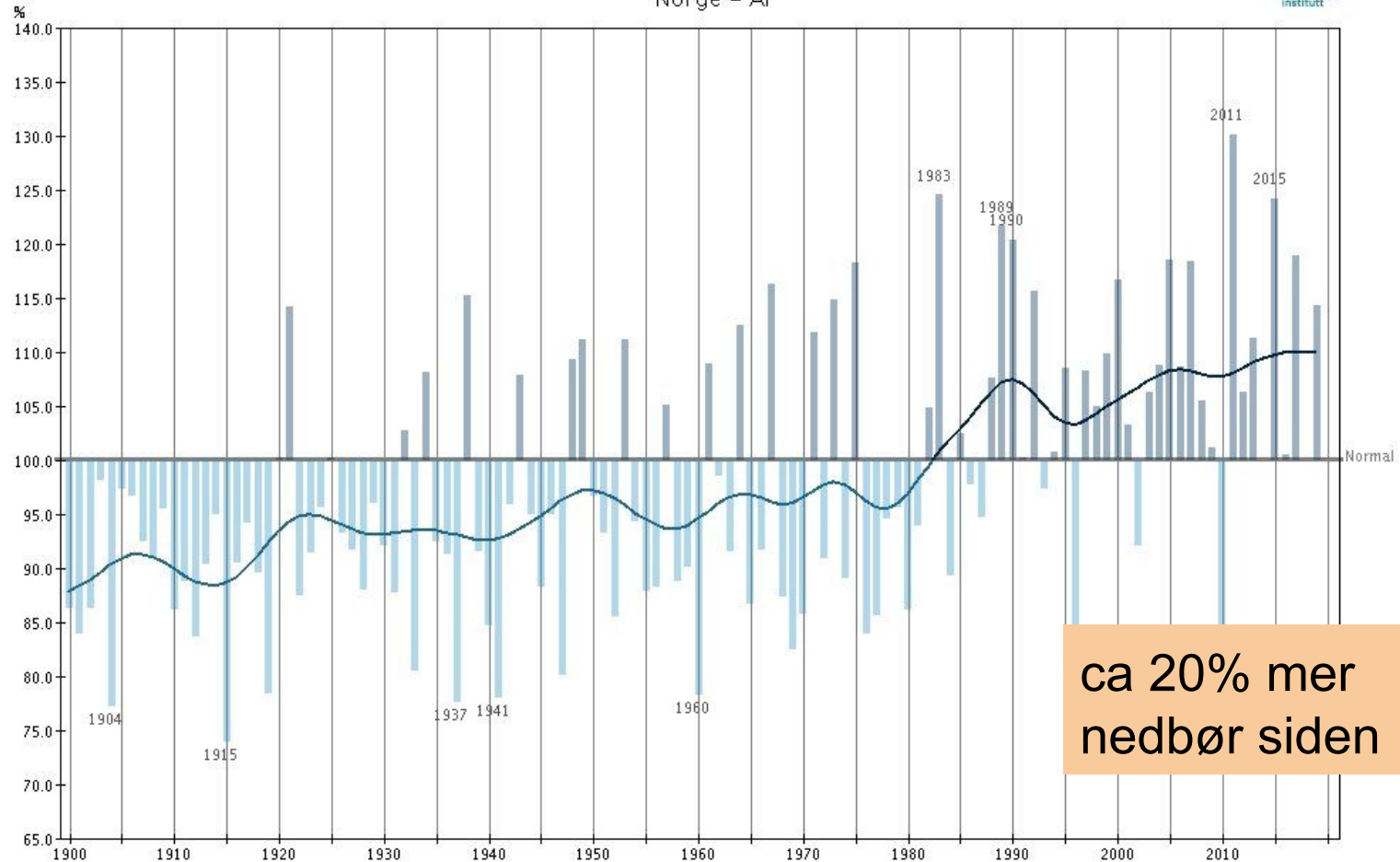
Hva har vi observert?

Temperaturavvik fra normal Norge - År

ca 1 grad varmere
siden 1900

Nedbør i % av normalen Norge - År

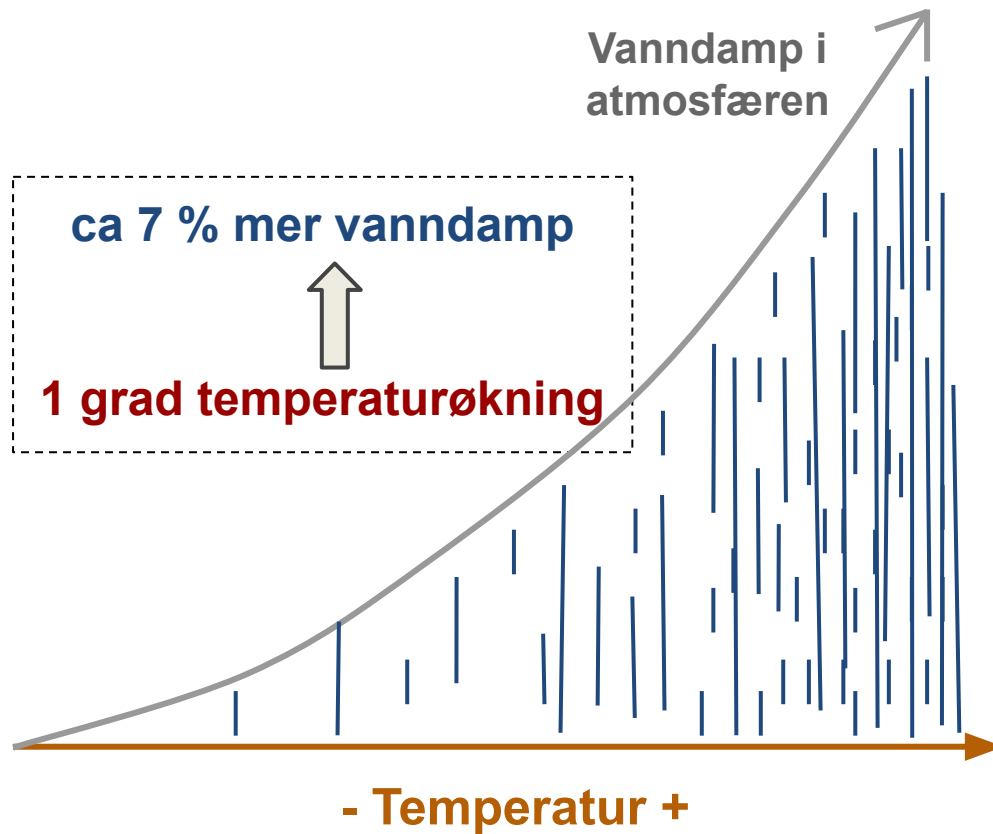
ca 20% mer
nedbør siden 1900

Mer fordampning

Varmere luft

Hva forventer vi i framtiden?

Klimaprofil Oslo og Akershus

klimaservicesenter.no

Sist oppdatert: januar 2021

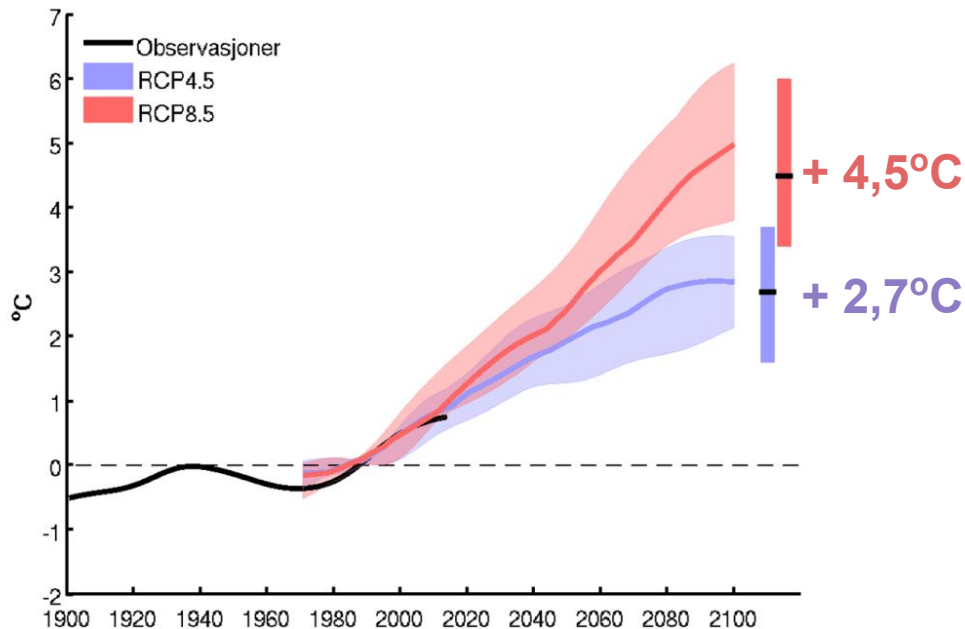

Høy vannføring i Akerselva v/ Mathallen, juni 2013. Kilde: Jonas Fabritius Christoffersen, TV2.

Klimaendringene vil for Oslo og Akershus særlig føre til behov for tilpasning til kraftig nedbør og økte problemer med overvann; endringer i flomforhold og flomstørrelser; jordskred og flomskred, samt havnivåstigning og stormflo.

[Klikk her for å laste ned klimaprofilen i PDF-versjon.](#)

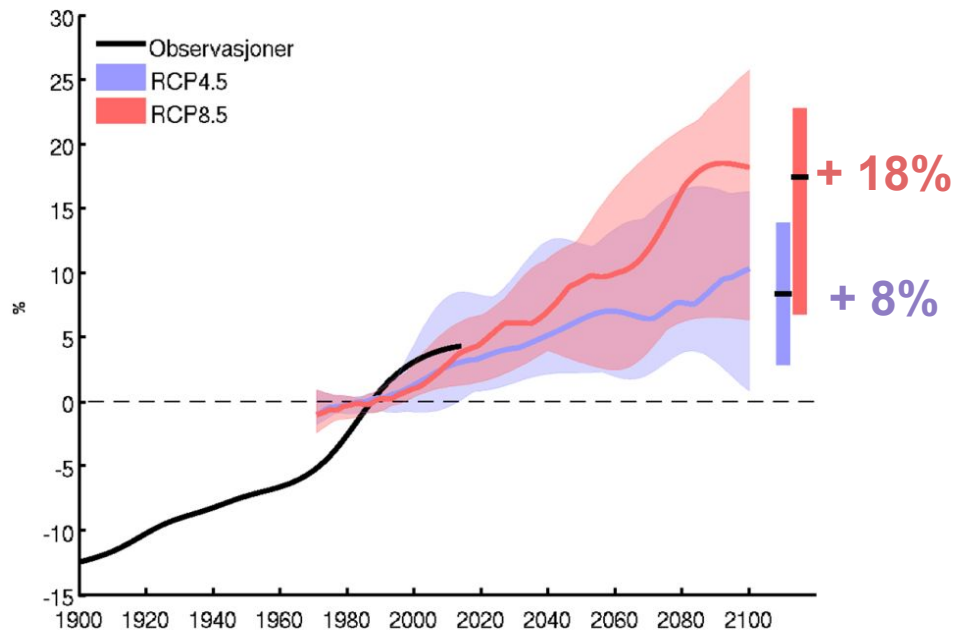
Temperatur

Oslo & Akershus:

- Årstemperatur
+ 4,0 °C
- Størst om vinteren og våren
- Minst om sommeren

Nedbør

Oslo & Akershus:

- Årsnedbør + 15 %
- Vinter: + 30 %
- Vår: + 25 %
- Sommer + 5 %
- Høst: + 10 %

Styrtregn øker mest

- hyppighet; flere episoder
- intensitet; regner mer når det regner
- potensielt mer overvann

aleciphotos.com

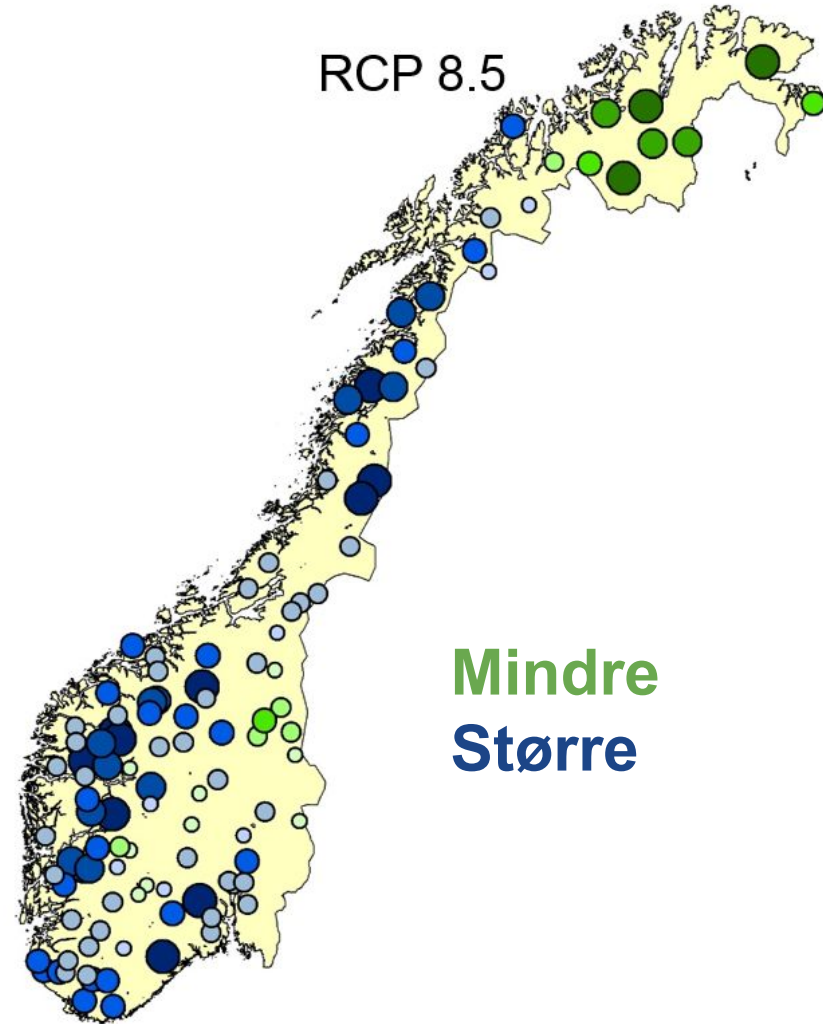
Klimapåslag for nedbør

For å unngå forhøyet skaderisiko som følge av forventet økning i kraftig nedbør anbefales det å legge til et klimapåslag på dagens dimensjonerende nedbør

	Dimensjonerende gjentaksintervall < 50 år	Dimensjonerende gjentaksintervall ≥ 50 år
≤ 1 time	40 %	50 %
>1 – 3 timer	40 %	40 %
>3 – 24 timer	30 %	30 %

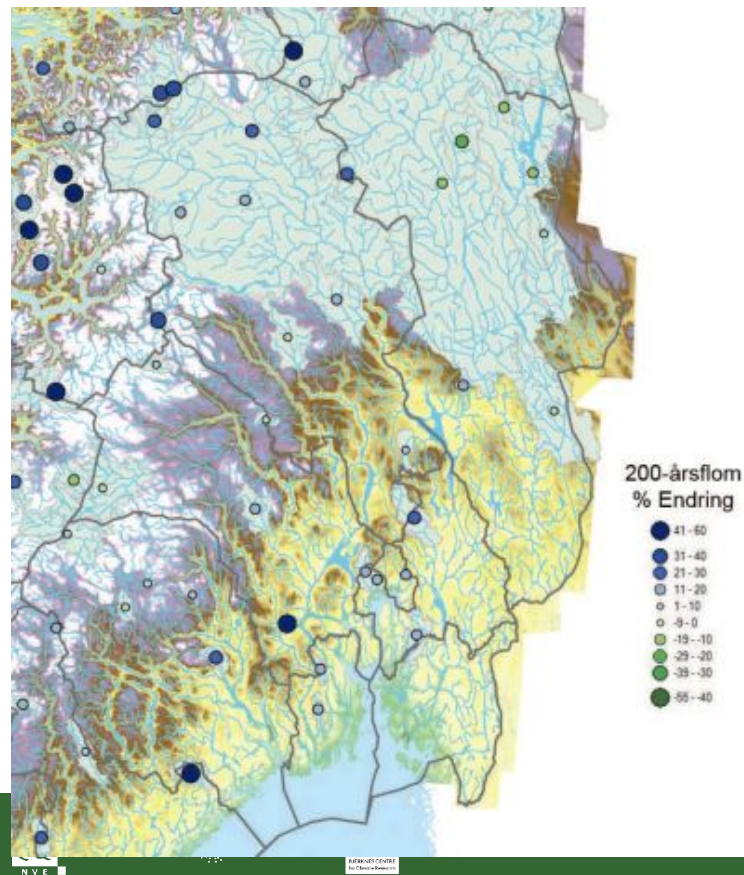
Flom

- Snøsmelteflommene blir mindre
- Regnflommene blir større

Flom

- I små, bratte vassdrag som reagerer raskt på nedbør, og i tettbygde strøk med tette flater vil mer intens nedbør skape mer overvann

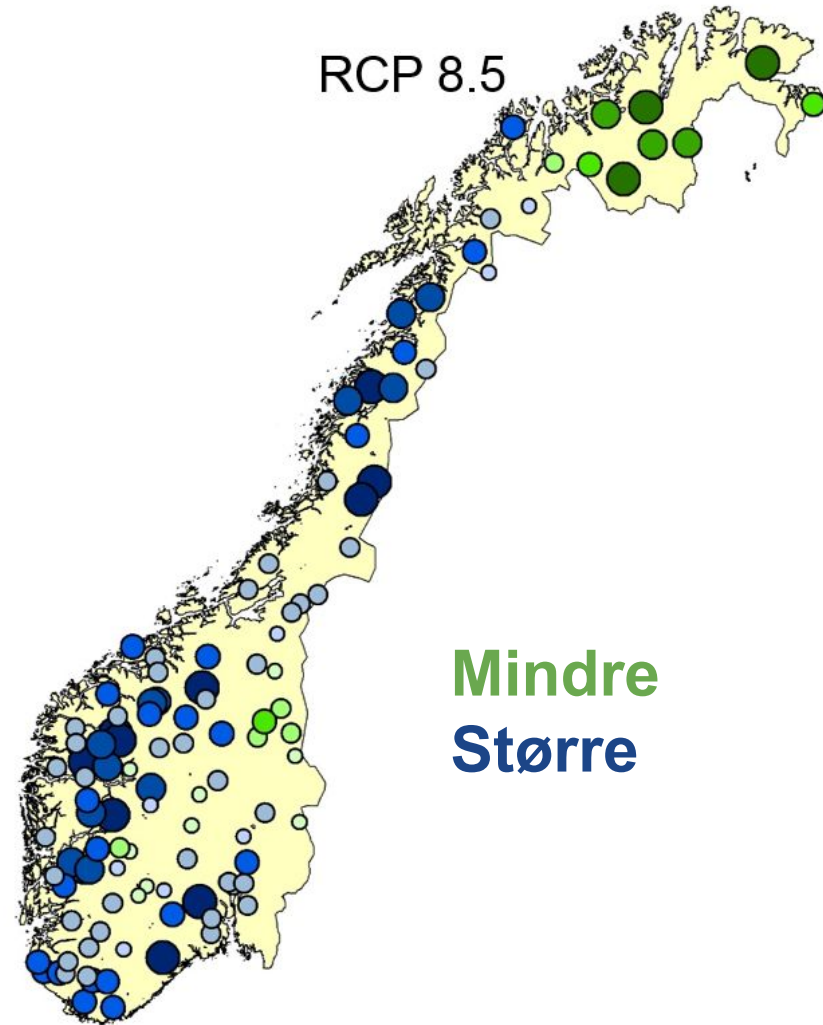
Klimapåslag for flom

0% Store nedbørfelt dominert av snøsmelteflommer

20% Nedbørfelt hvor regnflommer vil dominere i fremtiden

Alle små nedbørfelt som reagerer raskt på regn: minst 20%

40% I noen områder er forventede endringer enda større

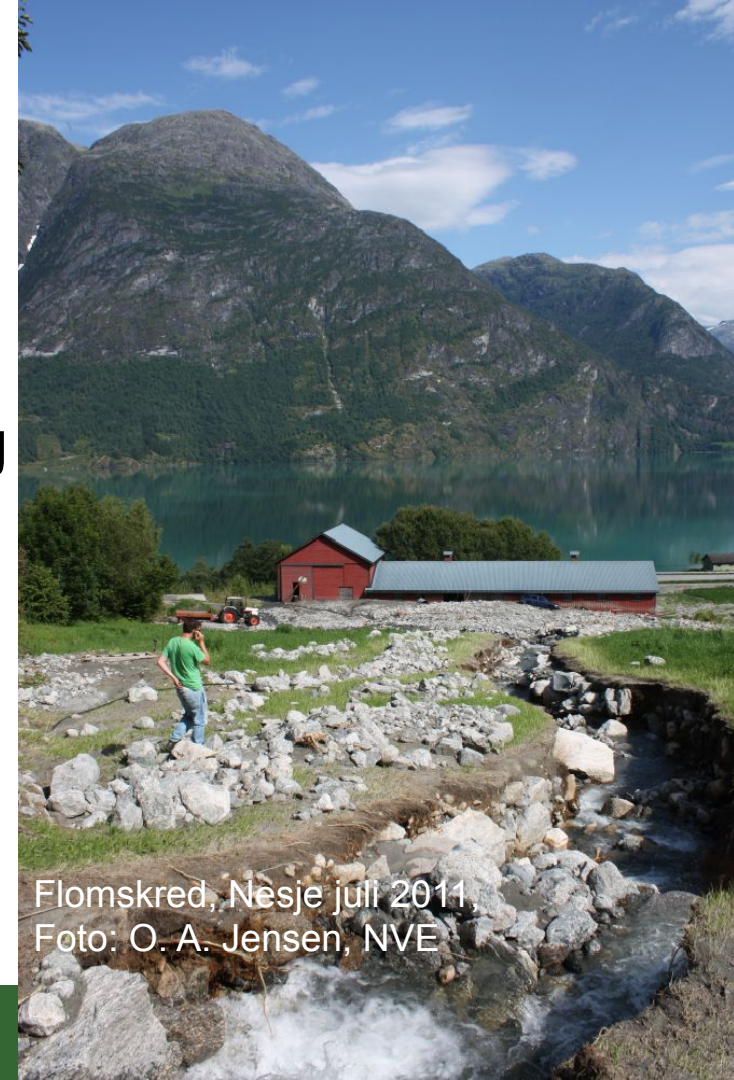

Skredfare

Endringer i klima og hydrologi vil påvirke skredfaren, eksempler:

- Mer ekstremnedbør i bratt terreng økt fare for flom-, jord-, og steinskred
- Høyere temperatur redusere faren for tørrsnøskred, øke faren for våtsnøskred og sørpeskred

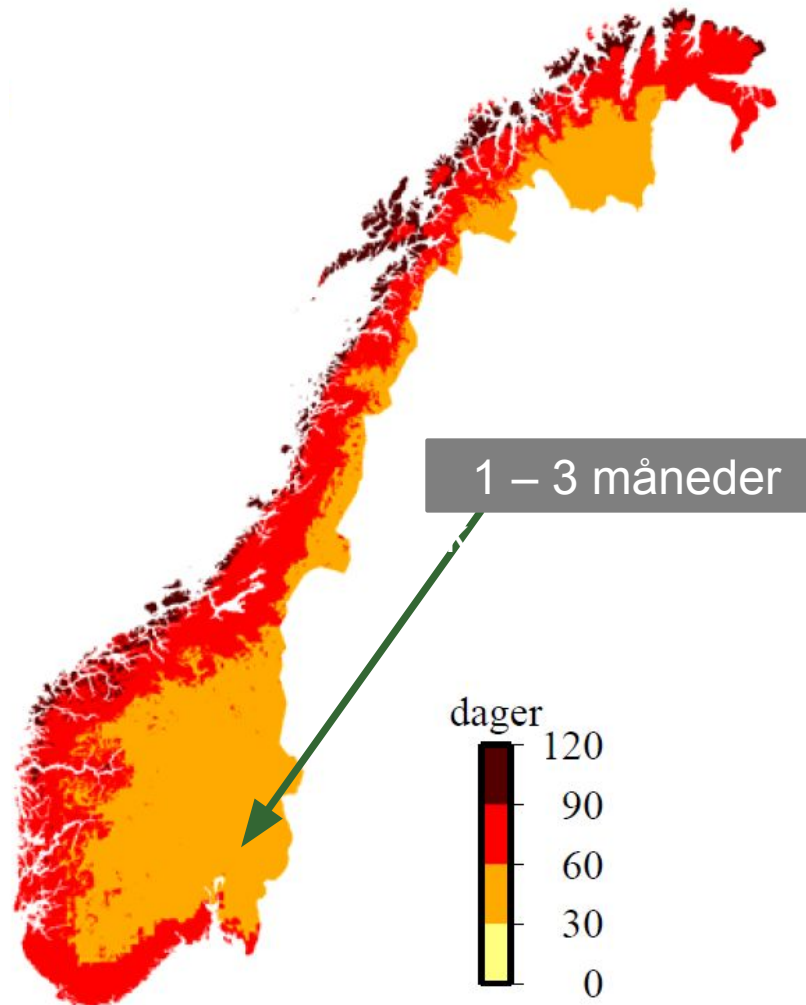
Økt aktsomhet!

Flomskred, Nèsje juli 2011.
Foto: O. A. Jensen, NVE

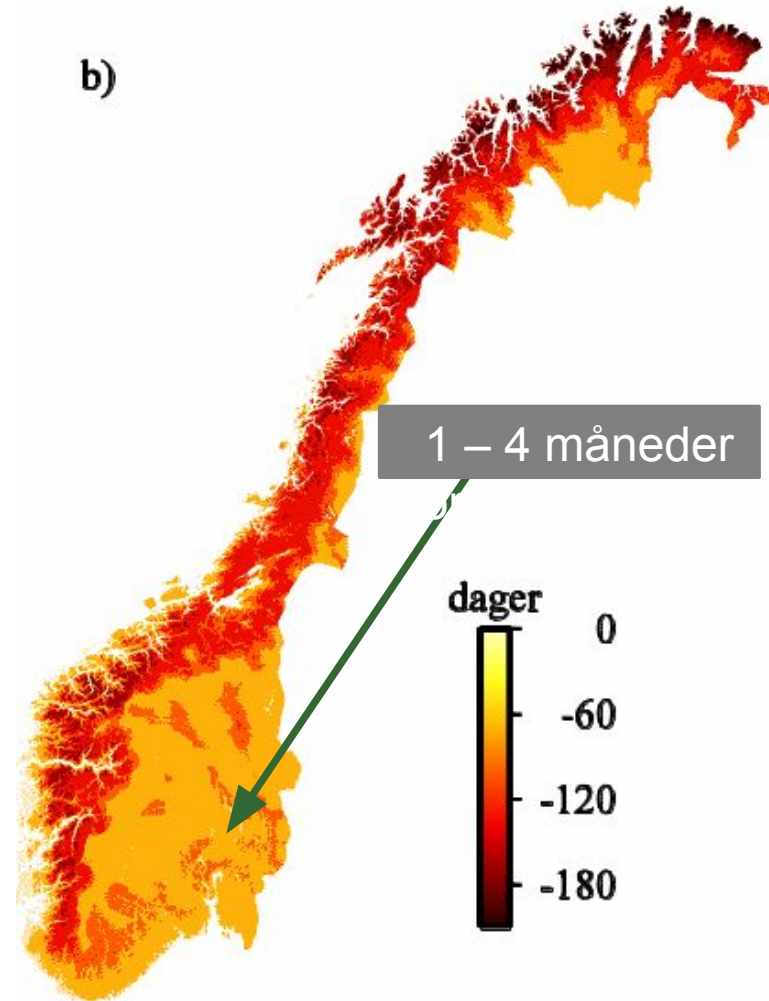
Lengre vekstsesong

- Mer tørke? Økt temperatur vil føre til at snøsmeltingen vil foregå tidligere, og at fordampningen vil øke både om våren og sommeren
- Nye muligheter? 2018 sommeren var for varm for noen druesorter

Kortere snøsesong

- I lavereliggende områder vil snøen bli nesten borte i mange år
- Størst reduksjon i områder som i dag har temperatur like under 0 grader om vinteren

SANNSYNLIG ØKNING

Ekstrem
nedbør

Det forventes at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet. Dette vil også føre til mer overvann

Regnflom

Det forventes flere og større regnflommer, og i mindre bekker og elver må man forvente en økning i flomvannføringen

Jord-, flom-
og sørpeskred

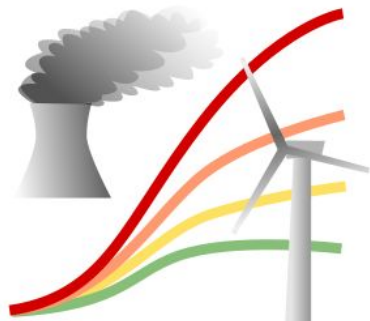
Økt fare som følge av økte nedbørmengder

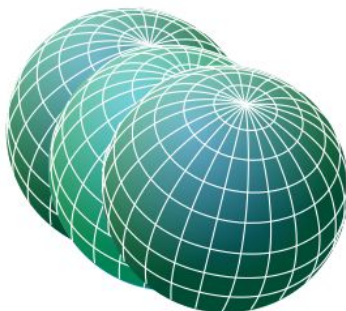
Stormflo

Som følge av havnivåstigning forventes stormflonivået å øke

Nye klimaframskrivninger for Norge

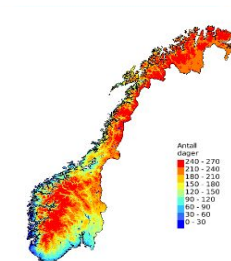
1. Utslippsscenario

2. Globale klimamodeller

3. Regionale klimamodeller

4. Nasjonale fremskrivninger

5. Brukere

Fig: Oskar Landgren, MET

Takk for oppmerksomheten

Anita.Dyrrdal@met.no
klimaservicesenter.no